

ΣΤΙΣ 7 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1614 η παγκόσμια Ελίτ της Ζωγραφικής, συνόδευσε ως το βράχο του Τολέδου το σκήνωμα του Ελ Γκρέκο, κατά κόσμο Δομήνικος Θεοτοκόπουλος. Κάποιες φορές η Ισπανία τιμούσε τους καλλιτέχνες της. Όμως δεν υπήρξε ποτέ άλλοτε παράδειγμα μιας τέτοιας αποθέωσης. 396 χρόνια έπειτα από το θάνατό του, ο Ελ Γκρέκο μένει το πιο διάσημο όνομα στην παγκόσμια Ζωγραφική. Όταν ένας Πικάσο ομολογεί «ο πατέρας μου είναι ο Γκρέκο και η μητέρα μου ο Σεζάν», ο Θεοτοκόπουλος είναι μεγαλοφυΐα. Ήταν –όπως λέει ο Paul Guinard –αληθινό μετέωρο στο βράχο του Τολέδου χωρίς ρίζες και χωρίς συνέχεια. Οι ειδικοί λένε πως ο Γκρέκο υπήρξε ο πρωτοπόρος που ύψωσε τη ζωγραφική από απλή τέχνη σε θεολογική έκφραση, σε σιγώσα φιλοσοφία. Ο Aznar σημειώνει πως με το έργο του ο Θεοτοκόπουλος «ερμηνεύει το σύμπαν».

Ο ΕΛ ΓΚΡΕΚΟ είναι μια μοναδική περίπτωση πολιτιστικής και γεωγραφικής σύνθεσης, γιατί υπάρχουν στο έργο του στοιχεία βυζαντινά, ιταλικά, ισπανικά. Ήταν ένας αντιφατικός ζωγράφος. Ένα είδος νησίδας στην εποχή του, που γεννήθηκε και διαμορφώθηκε στον Χάνδακα, το σημερινό Ηράκλειο της Κρήτης το 1541, αφομοίωσε τη δυτική τεχνοτροπία στην Ιταλία και πέρασε περισσότερη από μισή ζωή του στην Ισπανία. Είναι

Γράφει η Δέσποινα Μπαχά

μια μοναδική περίπτωση καλλιτέχνη, που έμαθε μια εικαστική γλώσσα τη βυζαντινή, κατόπιν έμαθε μια άλλη τη δυτική και ήταν ικανός να κυριαρχήσει πάνω και στις δυο ως το σημείο να τις μεταμορφώσει σε μια προσωπική γλώσσα. Ο Ελ Γκρέκο από απλός καλλιτέχνης έγινε καλλιτέχνης δημιουργός στην Ισπανία. Αυτό το

έχουν χαρίσει και στον ίδιο την αθανασία. Είχα την τύχη να παραστώ σε μια έκθεση για το ΓΚΡΕΚΟ που είχε διοργανώσει η διευθύντρια της Εθνικής Πινακοθήκης κ. Μαρίνα Λαμπράκη –Πλάκα και μερικοί αδαείς και «αθώοι» τη ρωτούσαν «αν ζει ακόμη ο Γκρέκο». Βλέπετε οι Έλληνες σαν τον Θεοτοκόπουλο ποτέ δεν πε-

θεοτόκου». Πέρα όμως από την ερμηνεία που προσωπικά δίνει ο καθένας στον πίνακα, πέρα από τους στοχασμούς, αισθητικούς και ηθικούς που γεννά, αισθάνεσαι πως ο Θεοτοκόπουλος ήταν έτοιμος, ώριμος να αντιμετωπίσει το θάνατο εικαστικά και πνευματικά. Τον αντιμετώπισε σαν γνήσιος, ακέραιος άνθρωπος, σαν πιστός χριστιανός και άνοιξε με τα έργα του τα καμωμένα κατά την επιθυμία του «με τιμή και σεμνότητα», τη θύρα της Αθανασίας.

ΣΤΙΣ 7 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1614 ο ρωμαλέος αυτός πρόδρομος του εμπρεσιονισμού κατεκτάτο από το θάνατο. Αλλά με το έργο του ο Θεοτοκόπουλος στην επίγεια διαδρομή του έχει ολοκληρώσει τη βαθιά πνευματική αποστολή του και έχει καταταχθεί στο Πάνθεον των αθανάτων σαν ο Ζωγράφος «Άγιος». Γιατί στο έργο του διασώζει την ανθρώπινη προσωπικότητα και την πλουτίζει με τη Θεία λάμψη, γιατί τρυπά την ύλη του σώματος με την αγωνία της ψυχής, γιατί ακριβώς μας μιλάει στο έργο του γι' αυτή τη ψυχή που ανεμοζυγιάζεται ανάμεσα ουρανού και γης. Η Τέχνη του ήταν ένα σκληρό ύψιστο μάθημα. Ήταν παραβίαση των μυστικών κόσμων και η παρουσία του, το τάλαντό του, η δημιουργία του, μας απομένουν στο βάθος ανερμήνευτα. Γιατί αυτό είναι η μεγαλοφυΐα, ένα από Θεού μυστήριο.

Ο Ζωγράφος Άγιος

αυτονόητο ήταν εξαιρετικά δύσκολο να το φτάσει κανείς. Γι' αυτό και περισσότερο από Έλληνας, Ιταλός, Ισπανός, τελικά ο Γκρέκο ανήκε στον εαυτό του και φανερά ανήκει στην Ελλάδα, την Ιταλία την Ισπανία. Εμείς όμως τον αισθανόμαστε λίγο σαν βυζαντινό, σαν δικό μας. Και αυτό το συναίσθημα μας το ενισχύει το στοιχείο της ελληνογραμμικής υπογραφής του.

θαίνουν! Το επιστέγασμα όμως των έργων του Γκρέκο που του χάρισε οριστικά την αθανασία ήταν «Η ταφή του κόμη του Οργκάθ», που ο πίνακας αυτός βρίσκεται στη μισοσκοτεινή εκκλησία του Σάντο Τομέ στο Τολέδο. Μια πρώτη ματιά, για μας που έχουμε γεννηθεί και ανατραφεί όχι μονάχα αισθητικά αλλά και ηθικά και λειτουργικά μέσα στη βυζαντινή παράδοση της Ορθοδοξίας, μας φέρνει στο νου αμέσως τον τρόπο που ιστορείται βυζαντινά «Η Κοίμηση της

ΤΑ ΑΘΑΝΑΤΑ έργα του Γκρέκο

Ήταν πρώτη Απριλίου Της ΕΟΚΑ η αρχή

Μέρα μνήμης και θύμησης για τον ωραίο Απελευθερωτικό Αγώνα της ΕΟΚΑ, για αποτίναξη του αγγλικού ζυγού. Αποτίουμε φόρο τιμής στα αμούστακα παιδιά της ΕΟΚΑ, που έδωσαν το αίμα τους για Ελευθερία και Ένωση με τη μητέρα Ελλάδα. Με αρετή και τόλμη πολέμησαν τους Βρετανούς και έδωσαν ανεπανάληπτα παραδείγματα ανδρείας και θυσίας. Τραγουδώντας τον Εθνικό Ύμνο, ενώ κατευθύνονταν προς την αγχόνη, κρατώντας ελληνική σημαία, τραγουδούσαν και φώναζαν συνθήματα.

Σε μια εποχή, που κάποιιοι θέλουν να αλλάξουν την ιστορία μας και να μας κάνουν να ξεχάσουμε τις ιστορικές στιγμές του αγώνα της ΕΟΚΑ και τις θυσίες των παιδιών της. Λαοί, όμως, που ξεχνούν την ιστορία τους, δεν μπορούν να ελπίζουν σε καλύτερο μέλλον. Κι εμείς δεν ξεχνούμε... Θυμόμαστε και τιμούμε αυτούς που έγραψαν το έπος της ΕΟΚΑ και άφησαν τρανά παραδείγματα ανδρείας και πίστης στην πατρίδα τους.

Αποτίουμε φόρο τιμής σε όλους, με την υπόσχεση ποτέ να μην τους προδώσουμε.

Ήταν πρώτη Απριλίου Της ΕΟΚΑ η αρχή Που ακούστηκε στην Κύπρο Η φωνή του Διγενή Και στον ήχο στις φωνές του Έτρεξε η λεβεντιά Για να δώσουνε τη μάχη Εις της Κύπρου τα βουνά

Το 28ο Ελληνικό Φεστιβάλ Σύδνεϋ παρουσιάζει την

Κυριακή 11 Απριλίου, 4.30μμ

Ημέρα Ομήρου – Διάλεξη

Ο Όμηρος και η Ελληνική Θρησκεία

Συντονίζει ο Καθηγητής του Τμήματος Νεοελληνικών του Πανεπιστημίου Σύδνεϋ, **Βρασίδης Καραλής**

Ο Όμηρος υπήρξε όχι μόνο ο πατέρας της ευρωπαϊκής λογοτεχνίας, αλλά και ένας μεγάλος πρωτοπόρος της δυτικής θρησκευτικής σκέψης.

Στα Αγγλικά. Είσοδος ελεύθερη- κρατήσεις απαραίτητες.
The Mint, 10 Macquarie St., Sydney.

Για περισσότερες πληροφορίες τηλεφωνήστε στο: 02 9750 0440

Homer Day Homer and Greek Religion

Co-ordinated by Associate Professor Vrasidas Karalis – Department of Modern Greek, University of Sydney

Homer is not only the father of European literature but also the first important religious thinker of the West.

In an era like ours when religious tension and fundamentalism are rife, Homer's stories and myths indicate both the origins of religious violence and redemption.

In this series of lectures academics discuss the significance of the anthropomorphic gods of Homer and the ways that his poetry expressed the relations between humans and gods.

They also discuss Homer's understanding of the afterlife and human destiny and his influence on the development of the religious pantheon of the ancient world.

date Sun 11 April time 4.30pm
venue The Mint, 10 Macquarie St, Sydney
cost free entry (bookings essential)
contact 02 9750 0440 language English